

Zsid László

A tapéták típusai, tapéta kiválasztása, ellenőrzése

A követelménymodul megnevezése:

Tapétázás

A követelménymodul száma: 0881-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SzT-001-30

MUNKKANYAG

A TAPÉTÁK TÍPUSAI

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

A tapéta már az európai megjelenésétől kezdve kedvelt díszítő bevonata lakóhelyiségeinknek és a technológia fejlődésével egyre több helyen kerül alkalmazásra. Megjelenésével, mintázatával kezdettől fogva követte a mindenkori divatirányzatokat így a választéka mára már elbizonytalanítóan bőséges.

A megfelelő tapéta kiválasztása elsősorban a tapétával szemben támasztott felhasználási igényeink alapján történik és csak ezt követi a megfelelő mintájú, struktúrárságú és színű változat meghatározása.

1. ábra Papírtapéták1

Határozza meg milyen tapétafélések alkalmasak a nagy forgalmú közintézmények mechanikai hatásoknak és szennyeződésnek kitett közös használatú helyiségeibe!

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A TAPÉTÁZÁS TÖRTÉNETE

A tapétát már ie. 200 évvel alkalmazták Kínában. A favázas épületek falait rizspapírral burkolták. A „tapétázás” VIII. században arab közvetítéssel kezdett elterjedni Európában. Mivel ekkor a tapéta papír alapú, elterjedése a papírkészítés technológiájának megismerésétől, fejlődésétől függött. Először lenszálakból és bambuszrostokból készítették a papírt. A XII. századra már szinte egész Európában ismerté vált a papírkészítés technológiája.

Eleinte a tapétát papírívekből ragasztották, melyeket egyedileg díszítettek, mintáztak.

A XVII. században, Franciaországban, Jean Papillon, rézmetsző mester készített először folyamatos mintázatú tapétát. Jelentős változást hozott, mikor először Angliában tekerccsé ragasztották össze az íveket.

A tapétázás ugrásszerű fejlődését az iparosított tekerccspapír gyártása és a gépi nyomtatás jelentette. A fejlesztések a tartósság növelésével, a tisztíthatóság javításával, az értékesebb anyagok, stílusirányzatok tökéletesebb utánzásával rengeteg tapétaváltozatot eredményeztek.

Magyarországon a II. világháborút követő tömeges lakásépítés és bizonyos gazdasági megfontolások miatt olcsó, de gyengébb minőségű tapéták gyártása folyt. Jobb minőségű anyagokat csak némelyik KGST országból lehetett beszerezni.

1990 után a liberalizált piac lehetővé tette a jó minőségű, széles választékú anyagok beszerzését.

Jelenleg széles árhatárok között válogathatunk szín, textúra, minta, stílus és technológia szerint a bőséges kínálatból.

A PAPÍR

A papír növényi rostokból készített vékony, de viszonylag nagy szilárdságú lap, lemez. A papír tulajdonságai a felhasznált növényi anyag tulajdonságaitól, a rostok mechanikai és kémiai átalakításának módjától és a hozzáadott egyéb anyagoktól függenek.

1. A papírgyártás alapanyagai

Legfontosabb alapanyagát a cellulózt a különböző fafélék adják. A fán kívül a nád, a len, a kender és a gyapot szolgálhat alapanyagként. A cellulóz a növényi sejtfal fő alkotója (szénhidrát).

A papír gyártás során el kell távolítani a cellulóz mellől az egyéb kísérő anyagokat. Az így létrejött cellulózban gazdag anyagot a papírgyártás féltermékének nevezik.

A fát mechanikai úton elemi rostjaira bontjuk, így facsiszolatot kapunk. A kinyert rostok rövidek és roncsoltak, ezért a belőle előállított papír szilárdsága kicsi, időállósága gyenge (makulatúra papír, újság)

A tiszta cellulóz készítésekor a lignint és hemicellulózt teljes egészében el kell távolítani az alapanyagokból. A kioldás savas illetve lúgos főzéssel történik. Ebből az alapanyagból készített papír fehér és sima lesz.

A hemicellulóz a sejtfal további alkotója. A lignin a fa öregedése során a sejtfal üregeibe rakódik le és merevíti a növényt.

2. Papíripari adalékanyagok

Az adalékanyagok a papír tulajdonságait a felhasználási terület igényeihez igazítják.

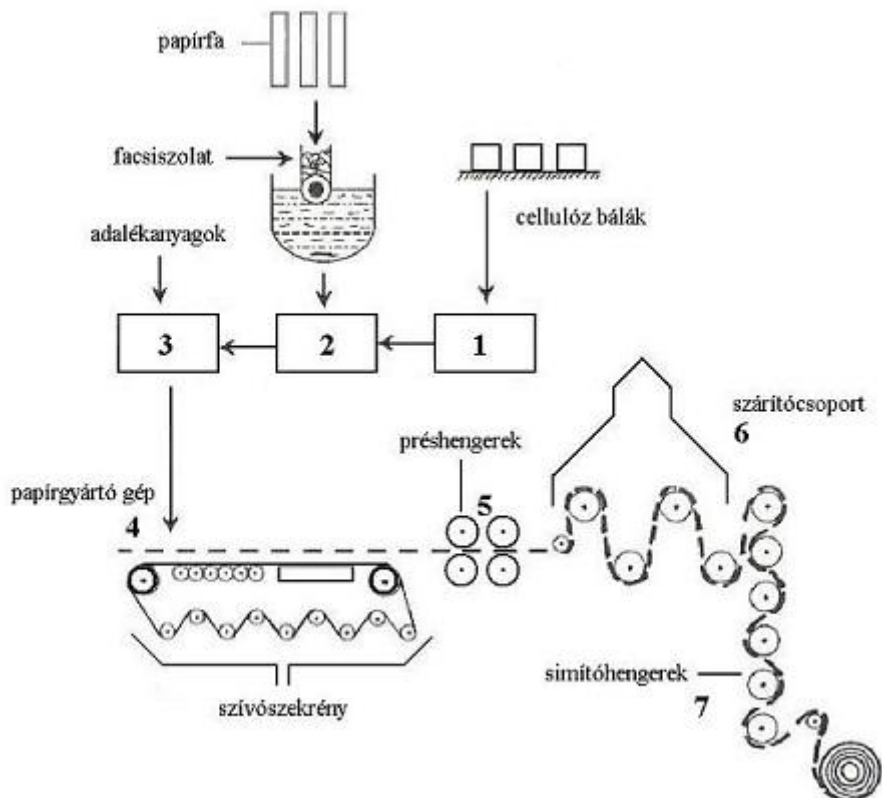
- Töltőanyagok, beépülve a cellulózrostok közé megváltoztatják a papír rostos szerkezetét. (kaolin, gipsz stb.)
- Az enyvező anyagok növelik a papír szilárdságát és csökkentik a nedvszívó képességét. (fenyőgyanta, műgyanták, vízüveg stb.)
- A színezőanyagok a papírpépbe keverve a színes papírok előállítását szolgálják.

3. A papírgyártás folyamata

- első lépés a nyersanyagok előkészítése, rostosítás,
- második lépés a csomómentes pép előállítása, pépkészítés,
- harmadik lépés a papír enyvezése és töltése, színezése,
- negyedik lépés a papírlapképzés.

A papírlapképzés folyamatos üzemű, síkszítás papírgyártó gépen történik. Az első fázisban a szítaszakaszon, a hígan folyó papírpépet elterítik, így a benne lévő víz a szita rázó mozgása miatt kiszivárog és átfolyik a szitán. A pépben lévő rostok egyenletesen szétterülnek a szítaszalagon. A második fázisban a nyomóhengerek kipréselik a papírban maradt vizet. Az utolsó fázisban, a szárítószakaszon a gőzfűtésű hengerek szárítják és simítják a papírt. Az így keletkezett sima, fényes felületű kész papírt lehűtik, majd feltekerceslik. A tekerceseket, a megrendelő igényeinek megfelelően kisebb tekercesekre vágják.

2. ábra. A papírgyártás folyamata

4. Minták nyomtatása

A tapétagyártásban általában a rotációs nyomdatechnológiát alkalmazzák. A mintát nyomóhengerekkel nyomják a papírra. Mindegyik henger csak egy-egy színt nyom, így a végleges kép több nyomtatási lépés eredményeként alakul ki.

A flexó nyomtatás rugalmas, szintetikus anyaggal borított hengerek alkalmazásával állítja elő a mintát.

A rotációs mélynyomásnál a digitális letapogatást követően lézerrel viszik fel a mintát a nyomóhengerre. Egységes minőséget biztosítva, fényképszerű pontossággal reprodukálja a mintákat.

A szitanyomást nagyméretű mintáknál vagy poszter tapétáknál alkalmazzák.

A TAPÉTÁK CSOPORTOSÍTÁSA

A tapétákat több szempont szerint csoportosíthatjuk. Leggyakrabban az anyaga és négyzetmétersúlya szerint különböztetjük meg őket. Csoportosíthatók ezen kívül a szerkezeti kialakítása, felhordás technológiája, festhetősége, alkalmazási helye szerint is.

Anyaga szerint megkülönböztetünk:

- papír,
- textil,
- fa,
- bőr,
- műanyag,
- és ezek kombinációi.

PAPÍRTAPÉTÁK

A mindennapi gyakorlati alkalmazásban a papírtapéták különféle változatai terjedtek el a legnagyobb arányban.

A papírtapétákat a négyzetmétersúlya szerint a következő csoportokra oszthatjuk:

- könnyű papírtapéták: átlagos m^2 -súlya 75 – 100 g/ m^2 ,
- közepnehéz papírtapéták: átlagos m^2 -súlya 80 – 130 g/ m^2
- nehéz papírtapéták: átlagos m^2 -súlya 130 – 180 g/ m^2

Könnyű papírtapéták

A könnyű papírtapéták a legolcsóbb tömegesen használt tapétafeleségek, bár felhasználásuk egyre inkább csökken. Ezek a papírkárpitok 0,1 – 0,3 mm átlagos vastagságú natúr vagy fehérített papírból készülnek.

Jellemzőjük:

- a kis m^2 súly,
- a gyengébb papírminőség,
- az aránylag gyors öregedés,
- kisebb választék,
- kisebb költség.

Natúrtapéták

Egyszerű, nyerspapír színű, illetve anyagában színezett papírból előállított, kisigényű tapétafeleség. A színezetlen papír fény hatására gyorsan megsárgul ezért élettartamuk korlátozott.

Az egyszerű nyerspapír tapétákat makulatúraként (alátét tapéta) is alkalmazzák nagyobb igényű papírkárpitok alá. Fehérített papírból készül a mennyezet tapétázására használt mennyezettapéta.

Előnyomásos natúrtapéták

A natúr tapétával megegyező anyagú, két vagy több színnel mintázott, vagy mintázással teljesen fedett tapéta. A tapéta öregedése a mintázatnak köszönhetően csak hosszabb idő után következik be, illetve válik láthatóvá.

Fond tapéta

Viszonylag jó minőségű papírból készül. A papírtekerceket egy réteg festékekkel bevonják, majd erre a színezett felületre nyomtatják a mintát. A festékrétegnek köszönhetően a papír nincs kitéve közvetlen fényhatásnak így csak hosszabb idő után sárgul meg.

Középnehéz papírtapéták

A középnehéz tapéták óriási választéka található meg a piacon. Ez a tapétaféleség teszi ki a ma alkalmazott falkárpitok döntő többségét. A középnehéz tapéta átlagos vastagság: 0,2 – 0,7 mm. A nagy választék szinte minden alkalmazási körülményre kínál megoldási lehetőséget.

Olajnyomatú tapéták

Az olajnyomás gyűjtőfogalom. Régebben olajfesték felhasználásával készült, ma fedőfestékekkel nyomtatott, mosható, értékesebb tapétákat értünk alatta. A festéket finom rajzolatú mintázó fémhengerekkel hordják fel a tapétapapírra. Általában egyenletes, kellemes fényhatású, tetszetős, tartós, jól tisztítható tapéta.

Fényezett (simított) tapéták

A jó minőségű papírt, egy fényesre csiszolt, polírozott fémhengerrel átsimítják, fényezik. Ettől a tapéta színoldalán a fényes hatás jelentősen megnő. A felület fénylő, tükröző sima lesz.

Gyakran alkalmaznak csillagmintázatú simító hengereket a látványosabb megjelenés elérésére.

Permant tapéta

Bőrszerű hatást keltő, dombornyomással kialakított különleges tapétaféleség. Igen jó minőségű papír felhasználásával készülő, alaktartó, kopásálló, igen jó vízállóságú, drága papírkárpit.

Selyem (metaxa) tapéták

Selymes fényhatású, sima vagy dombornyomású papírkárpitok. A selymes hatást bronzporok, alumínium-pigment, illetve csillám felhasználásával érik el. Erős, 80 – 90 g/m² súlyú papírból készül, tartós, fényálló, légáteresztő tapéta. Nem mosható és egyes fajtái érzékenyek a ragasztó foltokra. Az alapfelületet igényesen kell kialakítani, mert a fényes felület minden hibát megmutat.

Durva rostozatú tapéták

A papír anyagába falisztet, faköszörületet, durva rostozatú papírt, vagy textil szálakat kevernek. Törtfehér színű, szemcsés, rücskös megjelenésű, külső felületén gyengén impregnált.

Elterjedt változata az Ingrain tapéta mely textil hatását utánozó papírkárpit. Két réteg papírból áll. A felső papírréteg anyagát színezik és a papírmasszába finom gyapjúsálakat kevernek. Erre a felületre mintát nyomtatnak.

Egyenetlen felületek tapétázására alkalmas mert a strukturált felületű tapéta az alap kisebb egyenetlenségeit eltakarja. A tapétázott felület műanyag-diszperziós festékekkel festhető.

Unie (üni) tapéták

Jó minőségű papírból előállított, egyszínű, mintázat nélküli tapéta. Főképpen a mennyezetek tapétázására, valamint mintázott felületek keretezésére alkalmazzák. Tartósságuk, fényállóságuk jó, de nem moshatóak.

Nehéz papírtapéták (papírkárpitok)

Ebbe a csoportba tartoznak azok a papírtapéta-féleségek, melyeknek négyzetméter súlya nagy, papíryanaguk erős, tartós. Előállításuk bonyolult, különleges technológiát, berendezéseket igényel. A nehéz papírtapéták átlagos vastagság: 0,2 – 1 mm.

Elsősorban reprezentatív igények kielégítésére szolgáló változatos megjelenésű, igen tartós tapétaféleség.

A tapéta súlya, vastagsága miatt a ragasztással történő rögzítés nem minden esetben alkalmazható. Ilyenkor kárpitos technológiával, szegezéssel, feszítéssel kell a papírkárpitot a felületre erősíteni.

Velúr tapéta

A velúrtapéta a színoldalán textilszálakkal rétegzett textil-, hasítottbőr hatású tapéta. Elnevezését a szőtt és préselt velúrról kapta.

Előállítása során az erős papír hordozóanyagra megfelelő kötőerejű, szintelen ragasztóanyagot hordanak fel, majd a friss ragasztóra textil szálacskákat (selyem- vagy gyapotport) szórnak. A textilszálakat nyomóhenger segítségével ágyazzák a ragasztóba.

Kellemes tapintású, meleg hatású de szennyeződésre érzékeny tapéta. A ragasztó színoldalra jutását fokozottan kerülni kell.

Változatai:

- televelúr: teljes felületén textilporral fedett bársony hatású tapéta,
- mintás velúr (félvelúr): csak a mintát szórják be textilporral, vagy a mintázatot speciális hengerekkel a beszórt felületre nyomtatják.

Dombormintázott (relief) tapéta

A kiváló minőségű kettős papírrétegre erősen kövérített festékmasszát hordanak fel. A reliefszerű mintázatot magas vagy mélynyomással állítják elő.

- Magas nyomásnál első lépésben a festékmasszát szétterítik a tapéta teljes szélességében, majd a következő lépésben a kidomborodó mintázatú profilhengerrel belenyomják a mintát.
- A mélynyomásnál a mintát a henger felületébe vésik, gravírozták. A festékmassza a minta mélyedéseibe kerül és innen jut, mint kiemelkedő mintázat a papírra.

Ez a tapéta plasztikus hatású, dekoratív megjelenésű de érzékeny a túl pihentetésre és a hajtásokra, törésre.

Fűrészporos tapéta

Kétrétegű papírtapéta. Az alappapírra felvitt ragasztófelületbe, apróbb-nagyobb fűrészport, faforgácsot szórnak, majd ezt egy újabb vékony réteg papírral fedik be. Készülnek finom, közepes vagy durva szemcsézetű változatban is.

Plasztikus hatást kelt. Különösen egyenetlen alapfelületre előnyös. A kész tapétázott felületet falfestékkel (múgyanta diszperziós falfesték) vonják be.

Linkruszta-utánzatok (linkruszta = linóleum)

Erős papírból készült festett, majd préselt tapéta, aminek mintázata utánozza a linkruszta anyaggal kialakítható felületeket. Száradás után lakkréteggel vonták át. Lábzatok felületképzésére használták.

Készül natúr, festetlen változatban is. Ebben az esetben felragasztás után mázolják, patinázzák és lakkozzák a felületét.

3. ábra. Linkruszta-utánzatú tapéta

Tekko tapéták

A tekko tapéta a damasztra emlékeztető, a fény irányától függő fény-árnyék játékot adó tapéta. Melegített, mély mintázatú hengerrel nyomott, csillám- vagy fémpor hozzáadásával készülő tapétaváltozat.

A tekko tapéták igen fényállóak, vízzel moshatók és fertőtleníthetők. Reprezentatív helyiségek falburkolataként használják.

Salubra tapéták

Olajfestékkel nyomott tapéta, finom, textilt utánozó strukturálással. Nevét a tapétát előállító svájci Salubra cégről kapta. Jellemző tulajdonsága a tartós fényállóság, moshatóság.

- Salubra Dekors: általában 3 - 7 tekercsből álló mintázatot tartalmazó kollekciónak. Reprezentatív, díszítő falbevonatot alkot.
- Salubra-Plus: nagyobb igénybevételnek, kopásnak kitett felületek ideális bevonataként alkalmazható tapéta. Rugalmas, ütéstűrő, enyhe sav- és lúghatásnak ellenálló bevonatot ad. Alkalmazható repedezett vagy repedésre hajlamos falfelületek mosható, tartós bevonataként.

Braendli tapéták

Nagyméretű mintázattal ellátott, főleg történelmi stíluselemeket tartalmazó tapétaféleség. Színoldalon PVC-réteggel bevont, így tökéletesen moshatók. Készül egyszínű és csíkos változatban is. Falhasználásukhoz glettelt, makulatúrázott alap szükséges.

A TAPÉTÁK FAJTÁI ANYAGA, SZERKEZETI KIALAKÍTÁSA SZERINT

A könnyű papírtapéták alapja egyrétegű papír. Felülete sima vagy kreppelt esetleg dombornyomott.

A kasírozott papírtapéta (középnéhez-, nehéz papírtapéták) két vagy több papírrétegből áll. A dupla papírréteg a mintát kihangsúlyozó dombornyomással készül. A minta plasztikus hatása a falon is tartósan megmarad.

A habrátétes tapétát kétrétegű alappapírra felhordott habosított műgyanta réteg (akrilhab) alkotja.

A vinyl-tapéta kétrétegű alappapírra készül műselyem (vinyl) fedőréteggel. A színoldal lehet nyomott, sima vagy dombormintás (habos). A vinyltapéták igen ellenálló, dörzsálló, könnyen tisztítható felülettel rendelkeznek.

A vlies tapéta cellulóz és poliészter alapú nem szőtt textília hordozóra készül, különböző domború mintázatú (habosított) felületekkel, ami utánozhatja a szövet, a halszálka stb. mintákat. Rugalmas, erős anyag, ezért kisebb mozgások hatására nem reped el. Különösen ajánlott tetőtéri helyiségek tapétázására, ahol a gipszkartonon a mozgások miatt apró repedések keletkezhetnek. A felrakásnál csak a falat kell a ragasztó anyaggal bekenni a tapétát nem. Ezek a tapéták általában festhetők.

Az üvegszövet tapéta finom üvegszálból szőtt tapétafajta. Átlagos m²-súlya 130–240 g/m². Felragasztás után átfesthető (többször is) vagy akár díszítőfestési eljárással is bevonható. Tartós felületet képez, mosható, ütésálló, kiválóan ellenáll a környezeti hatásoknak. Nagy forgalmú, szennyezésnek kitett helyek ideális tapétája.

4. ábra Üvegszövet tapéták szövésmintái

A hőszigetelő alaptapéta zártcellás polietilén habanyagból készül. Csökkenti a falak lehűlését és elfedi az apróbb hibákat a falfelületen.

Az öntapadó (kontakt) tapéta olyan műanyag felületű tapéta aminek a hátoldala ragasztóval van ellátva. A hátoldalát védő szilikonpapír eltávolítása után sima felületre felragasztható. Gyakran valamilyen értékesebb felületet utánoznak kinézetükkel (fa, márvány stb.).

A képtapéta (poszter) eredeti fénykép vagy grafika alapján készített, teljes falfelületet betöltő tapétakép, A lapokat, tapétacsíkokat pontosan egymás mellé illesztve alkotják a képeket. Rendszerint könnyű papírtapétából készül, ezért könnyen szakad, vagy nyúlik.

A bordűr (díszcsík) az egyes tapétatípusokhoz illeszkedve, különböző szélességekben és alapanyagból készül. Keskenyebb bordűr nyújtja a helységet, a szélesebb pedig összébb húzza a teret. Mintázata a klasszikustól a modernig sokféle lehet.

5. ábra. Klasszikus bordúr

Folyékony tapéta

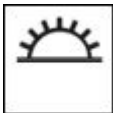

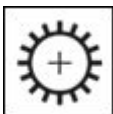
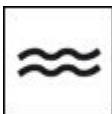
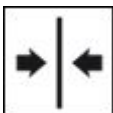
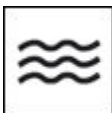
A folyékony tapéta textilrostokból (pamut, len, juta, bőr), cellulózból, és egyéb díszítő adalékanyagból (csillám, bronzpor stb.) áll. A növényi eredetű rostok puha, kellemes tapintást kölcsönöznek a felületnek, és a hang- és hőszigetelő képessége is jó.

A folyékony tapéta tartós, nehezen szakad. Poliészter vagy poliamid rostokkal keverve jól bírja a nedvességet, ezért fürdőszobákban, nedves helyiségekben is alkalmazható. A fal kisebb egyenetlenségei, repedései, felületi hibái könnyen kiegyenlíthetők.

A folyékony tapétát gletteléssel, szórással lehet felhordani a felületre. A felület struktúrája lehet sima, szemcsés, rusztikus vagy bolyhos. Eltávolításkor vízzel áztatva az egész felület leszedhető. A száraz, de szennyezett felület disperziós festékekkel átfesthető. Por vagy előkevert vödörös formában kerül forgalomba.

JELEK A TAPÉTÁN

A széles tapétakínálat egyedei nagyon eltérő tulajdonságokat, jellemzőket is jelent. A gyártók a tájékozódás megkönnyítésére a tapéták csomagolásán tájékoztatják a felhasználókat. Az alkalmazott jelölések, piktogramok nyelvismeret nélkül is érthetővé teszik a felhasználási utasításokat.

Jelek a tapétán			
Fénynek ellenálló		Nedves dörzsálló	
Fénynek kiválóan ellenálló		Mosható	
Egyenes illesztés		Kiválóan mosható	

A TAPÉTÁK TÍPUSAI

Eltolt illesztés		Súrolható	
Nincs illesztés a mintában		Nedvesen eltávolítható	
Mintamagasság / illesztési eltolás cm-ben		Maradéktalanul szárazon lehúzható	
Az egymást követő csíkokat váltakozó irányba kell felrakni		A tapéta felső rétege szárazon lehúzható	
Csak a falat kell bekenni ragasztóval		Kétrétegű tapéta	

A TAPÉTÁK MÉRETEI

A tapéták – a poszter tapéták kivételével – tekercsben kerülnek forgalomba. A leggyakoribb tekercsméret 10,05 x 0,53 m. Ettől eltérő méretekkkel is találkozunk, így a tekercs 53, 70 és 75 cm szélességű is lehet. A tekercs hossza 10, 20 és 50 m is lehet. Egyes tapéták egyedi méret szerint készülnek. Pl:

- Vlies tapéta 53 cm széles 15 m hosszú, és 106 cm széles 25 m hosszú,
- A fűrészporos tapétákat változó méretben gyártják. A leggyakoribb tekercs méretek:
  - 0,53 m x 17 m, a 0,53 m x 10,05 m és a 0,53 m x 33,5 m,
  - 0,75 m szélesek (hossza 12 m, 20 m és 50 m),
  - 1 m szélesek (hossza 20 és 50 m).

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Tanári tevékenységek	Tanulók tevékenységei
Bevezető foglalkozás <ul style="list-style-type: none"> - Esetfelvetés - Feladat részletes meghatározása - Források, irodalom jegyzék meghatározása - Konzultációs lehetőségek egyeztetése. 	Vegyen részt a bevezető foglalkozáson! Készítsen jegyzetet az ott elhangzottakról! Szerezze be / kölcsönözze az "Ajánlott irodalomban" megjelölt szakirodalmat! Tanulmányozza és sajátítsa el a Szakmai információtartalomban leírtakat! Vegyen részt az iskolában szervezett bemutatókon!
Termék bemutatás	<ul style="list-style-type: none"> - Tanulmányozza a bemutatott anyagmintákat!

<ul style="list-style-type: none"> - Termék minták bemutatása - Katalógusok tanulmányozása - Bemutatótermek látogatása <p>Információ- és adatgyűjtési gyakorlatok szervezése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intézménylátogatások - Környezet vizsgálat <p>Építési helyszín és üzemplátogatás szervezése</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lehetőség szerint gyártó üzem látogatása - Különböző rendeltetésű épületek látogatása a tapétázás során <p>Segítségnyújtás, tájékoztatás a tanulók igénye, kérése szerint.</p> <p>A mintalap elkészítésének segítése, a munka értékelése.</p> <p>A szakmai információtartalom elsajátításának ellenőrzése (iskolarendszerben)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Jegyezze fel a termékek és gyártók adatait! - Keresse fel a gyártók, forgalmazók honlapját! - Készítsen feljegyzést a honlapon talált információkról! - Gyűjtsön tájékoztató anyagokat a bemutatóterem látogatása során <p>Ajánlott honlapok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - http://www.tapetacentrum.hu/ - http://www.palmafloraria.hu - http://www.tapetahaz.hu - http://www.festnet.hu/ - http://www.adelphipaperhangings.com/webbhd.html <p>Vegyen részt az iskola által szervezett intézmény látogatásokon!</p> <p>A látogatások során jegyezze fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az épület rendeltetését, - A helyiség rendeltetését, - Az alkalmazott tapéta típusát - Készült-e átfestés <p>Vizsgálja meg, hogy az ön által mindennap használt épületekben, helyiségekben alkalmaztak-e tapétát! Ha igen hol és milyen fajtát! Tapasztalatairól készítsen feljegyzést!</p> <p>Készítsen mintalapot maradék tapétákból az alábbi minta alapján! (lábazat, bordűr, fal)</p>
---	---

6. ábra Mintalap2

A tapéták beszerzéséhez kérjen segítséget oktatójától.

A kész minta lapot mutassa be tanárának!

Vegyen részt az iskola által szervezett üzem és építkezéslátogatásokon!

A építkezéslátogatások során jegyezze fel:

- Az épület rendeltetését,
- A helyiség rendeltetését,
- A felület anyagát, állapotát,
- Az alkalmazott tapéta típusát
- A ragasztás módját
- A esetleges átfestések anyagát

Rendszerezze az összegyűlt információkat! Ismétlje át a megszerzett ismereteket!

Végezze el az önellenőrzést!

Ha úgy ítéli meg, hogy tudása még nem biztos ismétlje át újra a tanultakat!

A biztos tudás birtokában jelentkezzen tanáránál és számoljon be előrehaladásáról!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Melyik évszázadban terjedt el a tapéta Európában és milyen nép közvetítésével?
Húzza alá helyes válaszokat!

A VIII. században; a XII. században; a XIV. században
A mongolok közvetítésével, az arabok közvetítésével, a vikingek közvetítésével

2. feladat

Mit nevezünk papírnak? Egészítse ki a hiányos meghatározást!

A papír _____
készített vékony, de viszonylag nagy szilárdságú lap.

3. feladat

Sorolja fel, milyen növényekből készül a papír?

_____
_____

4. feladat

Egészítse ki a papírgyártás hiányos műveleti sorrendjét

- első lépése a nyersanyagok előkészítése, rostosítás,
- második lépés a csomómentes pép előállítása, pépkészítés,
- harmadik lépés .....,
- negyedik lépés a papírlapképzés.

A TAPÉTÁK TÍPUSAI

A harmadik lépés _____
_____

5. feladat

Sorolja fel a tapéták lehetséges anyagait!

_____
_____

6. feladat

Jellemezze a könnyű papírtapétákat?

_____
_____
_____
_____

7. feladat

Határozza meg a középnehéz papírtapéták átlagos m^2 -súlyát! Húzza a alá a megfelelő adatokat!

80 - 130 g/m^2

130 - 180 g/m^2

130 - 240 g/m^2

8. feladat

Melyik középnehéz papírtapéta gyártásánál alkalmaznak csillagmintázatú simító hengereket?

9. feladat

Melyik középnehéz tapétaféléseég készítését írja le a következő bekezdés?

... erős papír hordozóanyagra megfelelő kötőerejű, színtelen ragasztóanyagot hordanak fel, majd a friss ragasztóra textil szálacskákat (selyem- vagy gyapotport) szórnak...

10. feladat

Milyen tapétát ábrázol a következő kép?

11. feladat

Párosítsa a felsorolt fogalmakat az egyes tapétatípusokkal!

zártcellás polietilén; kasírozott; kreppelt; műselyem; nem szőtt textília; akrilhab;

A TAPÉTÁK TÍPUSAI

könnyű papírtapéták: _____

középnéz-papírtapéták: _____

habrátétes tapéták: _____

vinyl-tapéták: _____

vlies tapéták: _____

hőszigetelő alaptapéta: _____

12. feladat

Ismertesse fő lépéseivel, hogyan készül a fűrészesporos tapéta?

_____

_____

_____

13. feladat

Mi a hordozóanyaga a vlies tapétáknak?

_____

_____

14. feladat

Határozza meg milyen tapétafélések alkalmasak a nagy forgalmú közintézmények mechanikai hatásoknak és szennyeződésnek kitett közös használatú helyiségeibe!

_____

_____

15. feladat

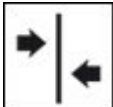

Milyen módszerrel történhet a folyékony tapéták felhordása?

---

16. feladat

Nevezze meg a tapéták tulajdonságait jelölő piktogramokat!

	<hr/>
	<hr/>
	<hr/>
	<hr/>

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Melyik évszázadban terjedt el a tapéta Európában és milyen nép közvetítésével? Húzza alá helyes válaszokat!

A VIII. században; a XII. században; a XIV. században

A mongolok közvetítésével, az arabok közvetítésével, a vikingek közvetítésével

2. feladat

Mit nevezünk papírnak? Egészítse ki a hiányos meghatározást!

A papír növényi rostokból készített vékony, de viszonylag nagy szilárdságú lap.

3. feladat

Sorolja fel, milyen növényekből készül a papír?

A fa, a nád, a len, a kender és a gyapot szolgálhat alapanyagként. _____

4. feladat

Egészítse ki a papírgyártás hiányos műveleti sorrendjét

- első lépése a nyersanyagok előkészítése, rostosítás,
- második lépés a csomómentes pép előállítás, pépkészítés,
- harmadik lépés .....,
- negyedik lépés a papírlapképzés.

A harmadik lépés a papír enyvezése és töltése, színezése,

5. feladat

Sorolja fel a tapéták lehetséges anyagait!

papír, textil, fa, bőr, műanyag, és ezek kombinációi. _____

6. feladat

Jellemezze a könnyű papírtapétákat?

a kis m^2 súly, a gyengébb papírminőség, az aránylag gyors öregedés, kisebb választék, kisebb költség. _____

7. feladat

Határozza meg a középnehéz papírtapéták átlagos m^2 -súlyát! Húzza a alá a megfelelő adatokat!

80 - 130 g/m²

130 - 180 g/m²

130 - 240 g/m²

8. feladat

Melyik középnehéz papírtapéta gyártásánál alkalmaznak csillagmintázatú simító hengereket?

A fényezett tapéták gyártásához alkalmazzák a csillagmintázatú simító hengereket. _____

9. feladat

Melyik középnehéz tapétaféleség készítését írja le a következő bekezdés?

... erős papír hordozóanyagra megfelelő kötőerejű, szintelen ragasztóanyagot hordanak fel, majd a friss ragasztóra textil szálacskákat (selyem- vagy gyapotport) szórnak...

A TAPÉTÁK TÍPUSAI

Velúr tapéta. _____

10. feladat

Linkruszta-utánzatú tapéta. _____

11. feladat

Párosítsa a felsorolt fogalmakat az egyes tapétatípusokkal!

zártcellás polietilén; kasírozott; kreppelt; műselyem; nem szőtt textília; akrilhab;

könnyű papírtapéták: kreppelt _____

középnhez-papírtapéták: kasírozott _____

habrátétes tapéták: akrilhab _____

vinyl-tapéták: műselyem _____

vlies tapéták: nem szőtt textília _____

hőszigetelő alaptapéta: zártcellás _____

12. feladat

Ismertesse fő lépéseivel, hogyan készül a fűrészporos tapéta?

Az alappapírra felvitt ragasztófelületbe, apróbb-nagyobb fűrészport, faforgácsot szórnak, majd ezt egy újabb vékony réteg papírral fedik be. _____

13. feladat

Mi a hordozóanyaga a vllies tapétáknak?

Cellulóz és poliészter alapú nem szőtt textília. _____

14. feladat

Határozza meg milyen tapétaféleségek alkalmasak a nagy forgalmú közintézmények mechanikai hatásoknak és szennyeződésnek kitett közös használatú helyiségeibe!

Az üvegszövet tapéták esetleg Permant tapéta alkalmas a nagy forgalmú közintézmények tapétázására. _____

15. feladat

Milyen módszerrel történhet a folyékony tapéták felhordása?

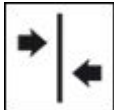
A folyékony tapétát gletteléssel, szórással lehet felhordani a felületre. _____

16. feladat

Nevezze meg a tapéták tulajdonságait jelölő piktogramokat!

Mosható _____

Eltolt illesztés _____

Kétrétegű tapéta _____

Nedvesen eltávolítható _____

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

<http://www.hornschuch.hu>

<http://www.swisscastles.ch>

<http://www.festnet.hu/>

AJÁNLOTT IRODALOM

Dr. Csajka János – Kiss Ernőné – Müller József: Szobafestő, mázoló, tapétázó anyag- és gyártásismeret, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1991.

Gyöngyösi Péter: Szobafestő és mázoló (tapétázó) szakmai ismeretek I–II. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1993.

Ruppert Ferencné: Szobafestő, mázoló, tapétázó anyag- és gyártásismeret II. Szega Books, Pécs, 2001.

Festékunió Alapítvány: Szobafestő – mázoló és tapétázó szakmai alapismeretek, Festékunió Alapítvány, 2001.

<http://www.tapetacentrum.hu/>

<http://www.palmafloraria.hu>

<http://www.tapetahaz.hu>

<http://www.festnet.hu/>

<http://www.adelphipaperhangings.com/webbhd.html>

A(z) 0881-06 modul 001-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
33 582 04 1000 00 00	Festő, mázoló és tapétázó
33 582 04 0100 31 02	Tapétázó

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

23 óra

MUNKANYELV

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató